

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครเป็นแหล่งอุตสาหกรรมในการผลิตที่ใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันออก ภายในอุตสาหกรรมอมตะนครจะมีบริษัทก่อตั้งอยู่ทั้งหมด 313 บริษัท ประวิทย์ ทิมครองธรรม(2548, หน้า 70) ซึ่งบริษัทที่อยู่ในส่วนของการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จะมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 13 บริษัท มีประชากรทั้งหมด 3,756 คน

จากการเจริญเติบโตของอัตราผลผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งปริมาณการผลิตและการจำหน่ายรถยนต์ของประเทศไทย ย่อมส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ด้วย ซึ่งอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ นั้นนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาเคียงคู่กันมาตลอดระยะเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ในอดีตกฎเกณฑ์ที่ทางการบังคับให้โรงงานผลิตรถยนต์ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศในสัดส่วนที่กำหนด ปัจจัยที่กระตุ้นให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ภายในประเทศ มีการนำเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการผลิต ทั้งนี้เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานของรถยนต์แต่ละรุ่นที่บริษัทแม่เป็นผู้กำหนด โดยปัจจุบันการผลิตชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ในประเทศไทยและครอบคลุมรายการชิ้นส่วนต่างๆ ตั้งแต่ ตัวเครื่องยนต์ ระบบช่วงล่าง ระบบเบรกและคลัทช์ ระบบพวงมาลัย ระบบขับเคลื่อนและถ่ายเทกำลัง ตัวถังรถยนต์ ไปจนถึง อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า อุปกรณ์เสริมและแต่ง ยางรถยนต์ อุปกรณ์พลาสติกและกระจกรถยนต์ ฯลฯ

ดังนั้นปัจจัยในการบริหารจัดการที่ดีจึงเป็นสิ่งที่หลายบริษัทต้องการเพราะฉะนั้นหลายบริษัทจึงให้ความสนใจในตัวบุคคลที่บริหารงานในระดับผู้จัดการ หรือ ผู้ที่กำลังจะเข้ามาบริหารงานในระดับผู้จัดการจึงทำให้ผู้จัดการในฝ่ายผลิตต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดโดยสมรรถนะต่างๆ ในการดำเนินงานและจะต้องมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง การที่องค์กรสามารถจะดำรงอยู่ได้นั้นจะต้องอาศัยพนักงานในการทำงานและผู้บริหารจะต้องมีการควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและยังต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับปัจจัยของกระแสการเปลี่ยนแปลงจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดการในฝ่ายผลิตที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อที่ประยุกต์ความรู้ทักษะและความเข้าใจในการกำหนดทิศทางและองค์กรให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้จัดการจะต้องมีความสามารถในการควบคุม

ปัญหา และแก้ไขปัญหาด่าง ๆ รวมถึง การสื่อสาร การวางแผนและการบริหารจัดการ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม ความสามารถเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการรับรู้เรื่องระหว่างประเทศ ความสามารถในการควบคุมตนเอง จึงเป็นที่มาของการค้นคว้าและทำการวิจัยในเรื่องของระดับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครว่าจะต้องมีสมรรถนะไหนในการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างราบรื่นโดยไม่มีสะดุด ทั้งนี้ทั้งนั้น ปัญหาหลักของฝ่ายผลิตจะเป็นเรื่องของการจัดการ

ในอุตสาหกรรมการผลิตขององค์การบริหารจัดการโดยทั่วไปจะประกอบไปด้วย 6M's ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ สุดา สุวรรณภิญโญ ชวลิต ประภาวนนท์ และสมศักดิ์ วาณิชยาภรณ์ (2545 , หน้า 18) คือ บุคลากร (Man) วัสดุดิบ (Material) เครื่องจักร – อุปกรณ์ (Machine) เงินทุน (Money) วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนทำงาน (Method) และตลาด (Market) ซึ่งแต่ละส่วนจะมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นวัฏจักรจะขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละส่วนที่องค์การนั้น ๆ จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์การเป็นผลพวงมาจากความพยายามของบุคลากรทุก ๆ ส่วนในองค์การที่ร่วมกัน เริ่มตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงระดับพนักงานเป็นผู้กำหนด วางแผน จัดหา พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างประหยัดเพื่อให้เกิดต้นทุนการผลิตต่ำจะส่งผลทำให้องค์การอยู่รอดและก้าวหน้าในระบบการแข่งขันที่ภาวะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นถ้าองค์การใดได้เริ่มต้นด้วยการมีผู้นำที่ดีสามารถโน้มน้าวอย่างฉลาดให้บุคคลอื่นทำงาน ผสมผสานบุคลากรกับทรัพยากรเข้าด้วยกันได้แล้ว ถือว่าเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสามารถบริหารองค์การนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

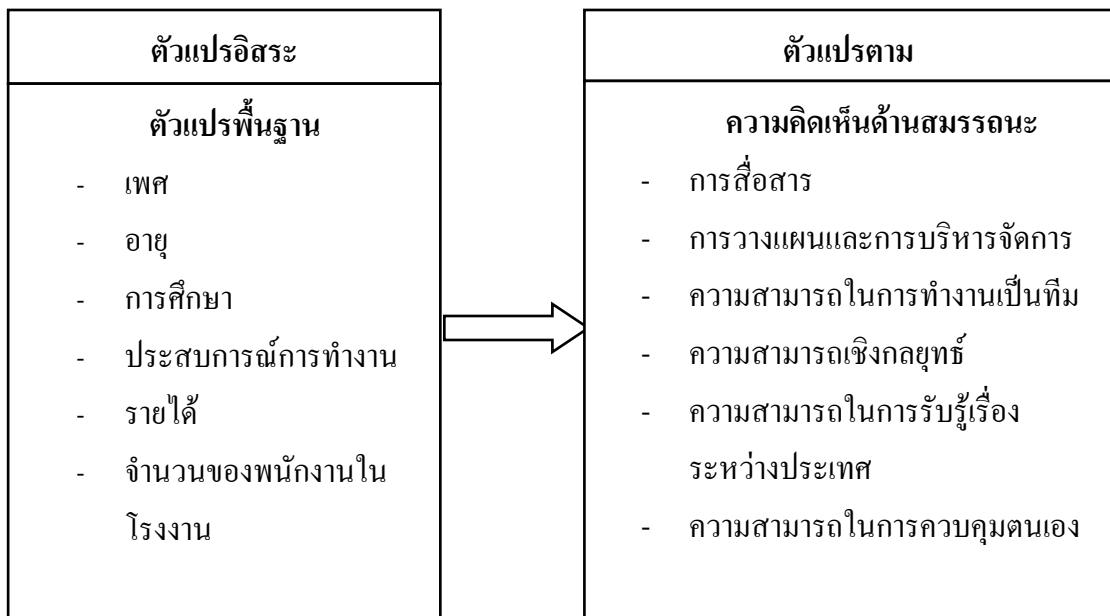
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครของกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงแนวความคิดของพนักงานที่มีต่อผู้จัดการฝ่ายผลิตขึ้นส่วนรถยนต์ในการบริหารงานและการดำเนินงาน
2. เพื่อนำผลการที่ได้จากการวิจัยสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงให้กับผู้จัดการต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่กำลังจะเป็นผู้บริหารในระดับผู้จัดการในการดำเนินงานต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางให้กับองค์กรในการพิจารณาสรรหาผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารในระดับผู้จัดการหรือพัฒนาผู้จัดการที่มีอยู่ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ต่างกัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ต่างกัน ความต้องการสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตที่องค์กรต้องการ
3. กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ต่างกัน
4. กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ต่างกัน
5. กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ต่างกัน
6. กลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในโรงงานที่มีจำนวนพนักงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ต่างกัน

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาภายใต้ขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะสมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ ในการปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร
2. กลุ่มประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายผลิต ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ซึ่งมีบริษัททั้งหมด 313 บริษัท โดยแบ่งเป็นส่วนของการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ 13 บริษัท จำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,756 คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มจำนวนประชากรที่เป็นพนักงานฝ่ายผลิต ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ของปี 2549 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างองค์การของ ยามาเน่ (Yamane, 1970, pp. 580-581) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3. ตัวแปรในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระด้านประชากร ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี

3.1.2.2 อายุ 30 - 35 ปี

3.1.2.3 อายุ 36 – 40 ปี

3.1.2.4 อายุ 41 – 45 ปี

3.1.2.5 อายุ 46- 50 ปี

3.1.2.6 อายุ 50 ปีขึ้นไป

3.1.3 วุฒิด้านการศึกษา

3.1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.3.2 ปริญญาตรี

3.1.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 ประสบการณ์การทำงานในอดีตจนถึงปัจจุบัน

3.1.4.1 น้อยกว่า 1 ปี

3.1.4.2 1- 5 ปี

3.1.4.3 6 – 10 ปี

3.1.4.4 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.1.5 รายได้ต่อเดือน

3.1.5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

3.1.5.2 10,000 – 20,000 บาท

3.1.5.3 20,001 – 30,000 บาท

3.1.5.4 30,001 – 40,000 บาท

3.1.5.5 40,001 – 50,000 บาท

3.1.5.6 50,000 บาทขึ้นไป

- 3.1.6 จำนวนพนักงานและเจ้าหน้าที่ทั้งหมดในโรงงานหรือสถานประกอบการของท่าน
  - 3.1.6.1 ต่ำกว่า 100 คน
  - 3.1.6.2 101 – 200 คน
  - 3.1.6.3 201 – 300 คน
  - 3.1.6.4 มากกว่า 300 คนขึ้นไป
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 3.2.1 สมรรถนะของผู้จัดการฝ่ายผลิต
    - 3.2.1.1 การสื่อสาร
    - 3.2.1.2 การวางแผนการบริหารจัดการ
    - 3.2.1.3 ความสามารถในการทำงานเป็นทีม
    - 3.2.1.4 ความสามารถเชิงกลยุทธ์
    - 3.2.1.5 ความสามารถในการรับรู้เรื่องระหว่างประเทศ
    - 3.2.1.6 ความสามารถในการควบคุมตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถที่ควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้
2. ผู้จัดการ (Manager) หมายถึง ผู้ที่คอยบริหารงานหรือผู้ที่คอยวางแผนงาน ให้เป็นไปอย่าง เติบโต
3. สมรรถนะของผู้จัดการ (Competency Of Manager) หมายถึง ความสามารถของผู้ดำเนินการนั้น ๆ ในส่วนต่าง ๆ ที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ให้ไปถึงจุดมุ่งหมายซึ่งจะ
4. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น เรื่องของงานผลิตรวมถึงสิ่งที่จะมาผลิต
5. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางด้าน การจัดการ ทักษะด้านการวางแผน เป็นต้น ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว
6. ความรับผิดชอบ (Responsibilities) หมายถึง ผลของการทำงานที่ได้ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

7. ฝ่ายผลิต (Production) หมายถึง แผนกที่ทำให้เกิดตัวของผลิตภัณฑ์อื่นตามต้องการ ด้วยแรงงานหรือเครื่องจักร

8. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานตรงตามเป้าหมายที่แน่ชัดขององค์กร และเป็นที่พอใจและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งแก่ต่อบุคลากรภายในองค์กร

9. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลของการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ถึงแม้จะไม่เป็นที่พึงปรารถนาหรือเป็นที่พอใจกับบุคลากรในองค์กร

10. การยอมรับนับถือ หมายถึง เป็นผู้จัดการที่ดีพร้อมไปทุกด้าน

- ความรู้ คือ มีการศึกษาที่เหมาะสมกับตำแหน่ง

- ความสามารถ คือ การทำให้องค์กรบรรลุถึงจุดหมายตามที่วางไว้ได้

- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า คือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือการผลิต ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยรวดเร็วเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อองค์กร

- การให้เกียรติพนักงาน คือ ไม่รังเกียจหรือดูถูกพนักงานที่ด้อยกว่าโดยให้ความสำคัญ กับพนักงาน

- การไม่คอร์รัปชัน คือ การไม่โกงกิน ทรัพย์สินขององค์กร

- การไม่เอาเปรียบผู้อื่น คือ ไม่เห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว

- การให้ คือ การช่วยเหลือบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน